

Универзална декларација о дужностима човека

Предлог организације InterAction Council из 1997 године

Прембула

Пошто је признавање урођеног достојанства и једнаких и неотуђивих права свих чланова људске породице темељ слободе, правде и мира у свету, те подразумева обавезе или дужности,

пошто искључиво инсистирање на правима може да доведе до сукоба, подела и бескрајних спорова, а занемаривање дужности човека може да доведе до безакоња и хаоса,

пошто владавина права и унапређење заштите људских права зависи од спремности мушкараца и жена да поступају праведно,

пошто глобални проблеми захтевају глобална решења која се могу постићи само кроз идеје, вредности и норме које ће поштовати све културе и друштва,

пошто су сви људи дужни да по свом најбољем знању и способности подстичу бољи друштвени поредак, како у својој држави тако и глобално, што је циљ који се не може постићи само помоћу закона, прописа и конвенција,

пошто се људске тежње за напретком и бољитком могу постићи само уз договорене вредности и стандарде који важе за све људе и институције у сваком тренутку,

из тог разлога,

Генерална скупштина

проглашава Универзалну декларацију о дужностима човека као општи стандард за све народе и све нације, са циљем да би сваки појединац и сваки орган друштва, имајући ову Декларацију стално на уму, допринео напретку заједница и просвећењу свих њихових чланова. Ми, народи света зато поново успостављамо и наглашавамо обавезе које су већ проглашене у Универзалној декларацији о људским правима: дакле, потпуно прихватање достојанства свих народа, признавање њихове неотуђиве слободе и једнакости, као и унапређење међусобне солидарности. Свест о овим дужностима и њихово прихватање треба ширити и подстицати широм света.

Основна начела за човечанство

Члан 1

Свака особа, без обзира на друштвени пол, етничко порекло, друштвени статус, политичко мишљење, језик, животно доба, националност или веру, дужна је да поступа хумано према свим људима.

Члан 2

Ниједна особа не сме да пружа подршку нехуманом понашању у било ком облику, али сви људи дужни су да се залажу за међусобно уважавање и самопоштовање.

Члан 3

Ниједна особа и ниједна група или организација, ниједна држава, војска или полиција није изнад добра и зла. Сви они подлежу етичким стандардима. Сви имају дужност да се залажу за добро и да избегавају зло у сваком погледу.

Члан 4

Сви људи обдарени разумом и свешћу морају да преузму одговорност за солидарно поступање према сваком човеку појединачно и према свим људима, према породицама и заједницама, према расама,

нацијама и религијама, у складу са начелом: оно што не желиш да други чине теби, немој ни ти чинити другима.

Ненасиље и поштовање живота

Члан 5

Свака особа је дужна да поштује живот. Нико нема право да повређује, мучи, нити да убије друго људско биће. То не искључује право на оправдану самоодбрану појединаца или заједница.

Члан 6

Спорове између држава, група или појединаца треба решавати без насиља. Ниједна влада не сме да толерише нити да учествује у геноциду или терористичким актима, као ни да злоупотребљава жене, децу, нити било које друге цивиле у сврху рата. Сваки грађанин и званичник дужан је да поступа на мирољубив и ненасиљан начин.

Члан 7

Живот сваке особе је бескрајно драгоцен и мора се безусловно заштитити. Животињском свету и животној средини је такође неопходна заштита. Сви људи су дужни да од загађења штите ваздух, воду и земљиште на планети Земљи за добробит данашњих становника и будућих генерација.

Правда и солидарност

Члан 8

Свака особа је дужна да поступа са интегритетом, искрено и поштено. Ниједна особа или група не сме да краде или да произвољно отуђује имовину било које друге особе или групе.

Члан 9

Ако су обезбеђени неопходни механизми, сви народи су дужни да уложе максималне напоре за превазилажење сиромаштва, неухрањености, необразовања и неједнакости. Они треба да унапређују одрживи развој широм света да би се свим људима гарантовало достојанство, слобода, безбедност и правда.

Члан 10

Сви људи су дужни да марљивим залагањем развијају своје таленте. Стога образовање и достојан посао треба да буду једнако доступни свима. Свако треба да пружи подршку људима у невољи, социјално угроженим и особама са инвалидитетом, као и жртвама дискриминације.

Члан 11

Сва имовина и богатство морају се користити одговорно, праведно и у добробит човечанства. Економска и политичка моћ не смеју се користити као инструмент власти, него морају бити у служби економске правде и друштвеног поретка.

Истинољубивост и толеранција

Члан 12

Свака особа дужна је да говори истину и да поступа у складу са истином. Нико не сме да лаже, без обзира на висок положај којег заузима и ма колико био моћан. Право на приватност, личну и професионалну

поверљивост мора се поштовати. Нико није приморан да у сваком тренутку у потпуности говори истину било коме.

Члан 13

Ниједан политичар, државни службеник, руководиоца предузећа, научник, писац нити уметник није изузет од општих етичких стандарда. То се односи и на лекаре, адвокате и друга стручна лица која имају посебне одговорности према својим странкама. Професионални и други етички кодекси треба да одражавају приоритет општих норми, као што су истинољубивост и поштење.

Члан 14

Слобода медија у обавештавању јавности и критиковању друштвених институција и поступака власти, што је суштина праведног друштва, мора се користити одговорно и одмерено. Слобода медија подразумева посебну одговорност за тачно и веродостојно извештавање. Сензационалистичко извештавање које деградира човекову личност или достојанство мора се избегавати у сваком тренутку.

Члан 15

Иако се верске слободе морају гарантовати, представници верских заједница имају посебну одговорност да избегавају испољавање предрасуда и дискриминацију људи са другачијим веровањима. Они не смеју да подстрекавају или пружају легитимитет мржњи, фанатизму и верским ратовима, него треба да подстичу толеранцију и узајамно поштовање свих народа.

Узајамно поштовање и партнерство

Члан 16

Сви мушкарци и жене дужни су да се међусобно поштују и показују разумевање у партнерству. Нико нема право да било кога излаже сексуалној експлоатацији или зависности. Сексуални партнери нарочито треба да прихвате одговорност за старање о узајамној добробити.

Члан 17

У било ком културолошком или религиозном контексту, брак изискује љубав, оданост и праштање и треба да стреми ка гарантовању сигурности и узајамној подршци.

Члан 18

Пажљиво планирање породице је одговорност сваког пара. Однос између родитеља и деце треба да одражава узајамну љубав, поштовање, уважавање и старање. Ниједан родитељ нити друга одрасла особа не сме да експлоатише, злоупотребљава или малтретира децу.

Закључак

Члан 19

Било шта што је наведено у овој Декларацији не сме се тумачити на начин да се подразумева било какво право учешћа било које државе, групе или особе у било каквој активности или спровођењу било каквог чина чији је циљ елиминација било које од дужности, права или слободе наведене у овој Декларацији и у Универзалној декларацији о људским правима из 1948. године.